

Sygn. akt : II AKa 157/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 września 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach w II Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący	SSA Witold Mazur
Sędziowie	SSA Aleksander Sikora (spr.) SSO del. Zbigniew Radwan
Protokolant	Oktawian Mikołajczyk

przy udziale Prokuratora Prok. Apel. Tadeusza Trzęsimecha

po rozpoznaniu w dniu 12 września 2013 r. sprawy

1. **J. T.**, s. W. i M., ur. (...) w K.,

oskarżonego z art. 18 § 1 kk w zw. z art. 280 § 2 kk i inne;

2. **W. K.**, s. A. i G., ur. (...) w K.,

oskarżonego z art. 280 § 2 kk w zw. z art. 64 § 1 kk i inne,

na skutek apelacji prokuratora i obrońców oraz zażalenia obrońcy oskarżonego J. T.

od wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach

z dnia 29 października 2012 r., sygn. akt XVI K 94/09

uchyla wyrok w zaskarżonej części, to jest w punktach 1, 2, 3, 4, 5, 8 (w częściach dotyczących kosztów obrony z urzędu oskarżonych J. T. i W. K.) oraz w punkcie 9 (odnośnie oskarżonych J. T. i W. K.) i w tym zakresie sprawę przekazuje Sądowi Okręgowemu w Katowicach do ponownego rozpoznania.

Sygn. akt II AKa 157/13

UZASADNIENIE

Aktem oskarżenia Prokurator Okręgowy w Katowicach oskarżył J. T. o to, że:

I. Na przełomie marca i kwietnia 1997 roku w K.kierował dokonaniem przez inne osoby przestępstwa napadu rabunkowego w ten sposób, że określił skład grupy osób, która miała dokonać przestępstwa, polecił im go dokonać oraz wskazał miejsce dokonania przestępstwa i osobę pokrzywdzonych oraz przekazał broń palną, w następstwie czego w dniu 02 kwietnia 1997 roku w K.W., M. B., K. K., O. B., P. K., J. G., J. R.i inna osoba, posługując się bronią palną, po pobiciu O. J.oraz skrępowaniu ruchów taśmą samoprzylepną, skradli na jego szkodę pieniądze w kwocie 2.000 USD

i 3.000 zł, przy czym pokrzywdzony doznał stłuczenia głowy z ranami tłuczonymi, naruszającymi czynności ciała na okres poniżej 7 dni, tj. o przestępstwo z art. 18 § 1 kk w zw. z art. 280 § 2 kk;

II. W czasie i miejscu jak w punkcie I kierował dokonaniem przez inne osoby przestępstwa napadu rabunkowego w ten sposób, że określił skład grupy osób, która miała dokonać przestępstwa, polecił im go dokonać oraz wskazał miejsce dokonania przestępstwa i osobę pokrzywdzonych oraz przekazał broń palną, w następstwie czego w dniu 02 kwietnia 1997 roku w K.W.K., M. B. K. K., O. B., P. K., J. G., J. R. i inna osoba, posługując się bronią palną oraz bijąc po całym ciele A. K., usiłowali dokonać napadu rabunkowego, lecz zmierzonego czynu nie osiągnęli z uwagi na brak przedmiotów nadających się do kradzieży, przy czym pokrzywdzony doznał obrażeń ciała w postaci stłuczenia głowy z raną tłuczoną, podbiegnięciem krwawym i złamaniem kości nosa bez przemieszczenia oraz stłuczenia okolicy łędźwiowej i pośladków z podbiegnięciami krwawymi, powodującymi rozstrój zdrowia pokrzywdzonego na okres poniżej 7 dni tj. o przestępstwo z art. 18 § 1 kk w zw. z art. 280 § 2 kk;

III. W lipcu 1997 roku w K. kierował wspólnie ze S. C. dokonaniem przez inne osoby wymuszenia rozbójniczego w ten sposób, że polecił dokonać tego przestępstwa, polecił dostarczyć sprawcom broń palną, przekazał informacje niezbędne do dokonania przestępstwa, a nadto wydał polecenie dotyczące podziału łupu, co spowodowało, że w dniu 03 lipca 1997 roku w K. K. K. i O. B., działając wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, grożąc B. S. pobiciem, usiłowali zmusić go do rozporządzenia kwotą 2.000 USD, stanowiącą równowartość kwoty 6.580 zł lecz zamierzonego celu nie osiągnęli tj. o przestępstwo z art. 18 § 1 kk w zw. z art. 282 kk;

W. K. tymże aktem oskarżenia oskarżony został o to, że:

IV. W dniu 01 listopada 1996 roku w K. działając wspólnie i w porozumieniu z R. L. posługującym się bronią palną, E. K. i innymi osobami, a nadto bijąc P. S. po całym ciele, krępując ręce i nogi przy pomocy ręczników oraz kneblując usta ścierką, skradł na szkodę pokrzywdzonego: pieniądze w kwocie 100 zł, magnetowid (...), zestaw stereofoniczny (...), telefon bezprzewodowy (...), golarzkę elektryczną (...), czajnik bezprzewodowy (...), radioodtwarzacz samochodowy (...), 200 szt. płyt CD, 20 szt. kaset video, 100 szt. dyskietek komputerowych, łącznej wartości około 5.000 zł, zaś P. S. doznał obrażeń ciała w postaci: stłuczenia głowy, wstrząśnienia mózgu, krwiaka powieki oka prawego, krwiaka podspojówkowego oka lewego, obrzęku twarzy, otarcia skóry okolicy obu nadgarstków, otarcia skóry okolicy prawego stawu skokowego, które naruszyły czynności narządów ciała na okres poniżej 7 dni, przy czym czynu tego dopuścił się przez upływem 5 lat od odbycia w okresie od 09 kwietnia 1991 roku do 16 października 1991 roku, a następnie od dnia 09 grudnia 1993 roku do dnia 23 lutego 1994 roku kary 1 roku pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem Sadu Rejonowego w Krakowie – Śródmieściu z dnia 11 marca 1993 roku, sygn. akt II K 1037/91, za przestępstwo z art. 203 § 1 dkk, tj. o przestępstwo z art. 280 § 2 kk w zw. z art. 64 § 1 kk;

V. Na przełomie lutego i marca 1997 roku w W. gmina I., działając wspólnie i w porozumieniu z K. K., O. B., J. P. oraz innymi osobami, po pobiciu K. S. skradł na jego szkodę pieniądze w kwocie co najmniej 3.000 zł, przy czym czynu tego dopuścił się przez upływem 5 lat od odbycia w okresie od 09 kwietnia 1991 roku do 16 października 1991 roku, a następnie od dnia 09 grudnia 1993 roku do dnia 23 lutego 1994 roku kary 1 roku pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem Sadu Rejonowego w Krakowie – Śródmieściu z dnia 11 marca 1993 roku, sygn. akt II K 1037/91, za przestępstwo z art. 203 § 1 dkk, tj. o przestępstwo z art. 280 § 1 kk w zw. z art. 64 § 1 kk;

VI. W czasie i miejscu jak w punkcie V działając wspólnie i w porozumieniu z K. K., O. B., J. P. oraz innymi osobami, po pobiciu U. S. skradł na jej szkodę pieniądze w kwocie co najmniej 3.000 zł, przy czym czynu tego dopuścił się przez upływem 5 lat od odbycia w okresie od 09 kwietnia 1991 roku do 16 października 1991 roku, a następnie od dnia 09 grudnia 1993 roku do dnia 23 lutego 1994 roku kary 1 roku pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem Sadu Rejonowego w Krakowie – Śródmieściu z dnia 11 marca 1993 roku, sygn. akt II K 1037/91, za przestępstwo z art. 203 § 1 dkk, tj. o przestępstwo z art. 280 § 1 kk w zw. z art. 64 § 1 kk;

W wyroku z dnia 29 października 2012 roku w sprawie sygn. akt XVI K 94/09 Sąd Okręgowy w Katowicach w części wstępnej tegoż wyroku wskazał, iż oskarżony J. T. oskarżony został o to, że:

I. Na przełomie marca i kwietnia 1997 roku w K. kierował dokonaniem przez inne osoby przestępstwa napadu rabunkowego w ten sposób, że określił skład grupy osób, która miała dokonać przestępstwa, polecił im go dokonać oraz wskazał miejsce dokonania przestępstwa i osobę pokrzywdzonych oraz przekazał broń palną, w następstwie czego w dniu 02 kwietnia 1997 roku w K.W.K., M. B., K. K., O. B., P. K., J. G., J. R. i inna osoba, posługując się bronią palną, po pobiciu O. J. oraz skrepowaniu ruchów taśmą samoprzylepną, skradli na jego szkodę pieniądze w kwocie 2.000 USD i 3.000 zł, przy czym pokrzywdzony doznał stłuczenia głowy z ranami tłuczonymi, naruszającymi czynności ciała na okres poniżej 7 dni, tj. o przestępstwo z art. 18 § 1 kk w zw. z art. 280 § 2 kk;

II. W czasie i miejscu jak w punkcie I kierował dokonaniem przez inne osoby przestępstwa napadu rabunkowego w ten sposób, że określił skład grupy osób, która miała dokonać przestępstwa, polecił im go dokonać oraz wskazał miejsce dokonania przestępstwa i osobę pokrzywdzonych oraz przekazał broń palną, w następstwie czego w dniu 02 kwietnia 1997 roku w K.W.K., M. B., K. K., O. B., P. K., J. G., J. R. i inna osoba, posługując się bronią palną oraz bijąc po całym ciele A. K., usiłowali dokonać napadu rabunkowego, lecz zmierzonego czynu nie osiągnęli z uwagi na brak przedmiotów nadających się do kradzieży, przy czym pokrzywdzony doznał obrażeń ciała w postaci stłuczenia głowy z raną tłuczoną, podbiegnięciem krwawym i złamaniem kości nosa bez przemieszczenia oraz stłuczenia okolicy lędźwiowej i pośladków z podbiegnięciami krwawymi, powodującymi rozstrój zdrowia pokrzywdzonego na okres poniżej 7 dni tj. o przestępstwo z art. 13 § 1 kk w zw. z art. 18 § 1 kk w zw. z art. 280 § 2 kk;

III. W lipcu 1997 roku w K. kierował wspólnie ze S. C. dokonaniem przez inne osoby wymuszenia rozbójniczego w ten sposób, że polecił dokonać tego przestępstwa, polecił dostarczyć sprawcom broń palną, przekazał informacje niezbędne do dokonania przestępstwa, a nadto wydał polecenie dotyczące podziału łupu, co spowodowało, że w dniu 03 lipca 1997 roku w K. K. K. i O. B., działając wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, grożąc B. S. pobiciem, usiłowali zmusić go do rozporządzenia kwotą 2.000 USD, stanowiącą równowartość kwoty 6.580 zł, lecz zamierzonego celu nie osiągnęli tj. o przestępstwo z art. 13 § 1 kk w zw. z art. 18 § 1 kk w zw. z art. 282 kk;

W tejże wstępnej części tegoż wyroku Sąd Okręgowy w Katowicach wskazał, iż oskarżony W. K. oskarżony został o to, że:

IV. W dniu 01 listopada 1996 roku w K., działając wspólnie i w porozumieniu z R. L. nie mając świadomości, iż posługuje się on bronią palną, E. K. i innymi osobami, a nadto bijąc P. S. po całym ciele, kępując ręce i nogi przy pomocy ręczników oraz kneblując usta ścierką, skradł na szkodę pokrzywdzonego: pieniądze w kwocie 100 zł, magnetowid (...), zestaw stereofoniczny (...), telefon bezprzewodowy (...), golarkę elektryczną (...), czajnik bezprzewodowy (...), radioodtwarzacz samochodowy (...), 200 szt. płyt CD, 20 szt. kaset video, 100 szt. dyskietek komputerowych, łącznej wartości około 5.000 zł, zaś P. S. doznał obrażeń ciała w postaci: stłuczenia głowy, wstrząśnienia mózgu, krwiaka powieki oka prawego, krwiaka podspojówkowego oka lewego, obrzęku twarzy, otarcia skóry okolicy obu nadgarstków, otarcia skóry okolicy prawego stawu skokowego, które naruszyły czynności narządów ciała na okres poniżej 7 dni, przy czym czynu tego dopuścił się przez upływem 5 lat od odbycia w okresie od 09 kwietnia 1991 roku do 16 października 1991 roku, a następnie od dnia 09 grudnia 1993 roku do dnia 23 lutego 1994 roku kary 1 roku pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem Sadu Rejonowego w Krakowie – Śródmieściu z dnia 11 marca 1993 roku, sygn. akt II K 1037/91, za przestępstwo z art. 203 § 1 dkk, tj. o przestępstwo z art. 280 § 1 kk w zw. z art. 64 § 1 kk;

V. Na przełomie lutego i marca 1997 roku w W. gmina I., działając wspólnie i w porozumieniu z K. K., O. B., J. P. oraz innymi osobami, po pobiciu K. S. i U. S. skradł na szkodę K. S. pieniądze w kwocie co najmniej 3.000 zł, przy czym czynu tego dopuścił się przez upływem 5 lat od odbycia w okresie od 09 kwietnia 1991 roku do 16 października 1991 roku, a następnie od dnia 09 grudnia 1993 roku do dnia 23 lutego 1994 roku kary 1 roku pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem Sadu Rejonowego w Krakowie – Śródmieściu z dnia 11 marca 1993 roku, sygn. akt II K 1037/91, za przestępstwo z art. 203 § 1 dkk, tj. o przestępstwo z art. 280 § 1 kk w zw. z art. 64 § 1 kk;

W części rozstrzygającej tegoż wyroku Sąd Okręgowy orzekł następująco:

1. uznał oskarżonego **J. T.** za winnego popełnienia wyżej opisanego czynu w punkcie I i II, z tym ustaleniem, że stanowią one ciąg przestępstw, czym wyczerpał on znamiona przestępstw z art. 18 § 1 kk w zw. z art. 280 § 2 kk i za to na mocy art. 280 § 2 kk w zw. z art. 91 § 1 kk skazał go na jedną karę 5 lat pozbawienia wolności;
2. uznał oskarżonego **J. T.** za winnego popełnienia wyżej opisanego czynu w punkcie III, z tym ustaleniem, iż działał on sam, czym wyczerpał znamiona przestępstwa z art. 18 § 1 kk w zw. z art. 282 kk i za to na mocy art. 282 kk skazał go na karę 2 lat pozbawienia wolności;
3. na mocy art. 85 kk, art. 86 § 1 kk i art. 91 § 2 kk wymierzono **J. T.** karę łączną 7 lat pozbawienia wolności;
4. uniewinnił oskarżonego **W. K.** od popełnienia wyżej opisanego czynu w punkcie IV tj. przestępstwa z art. 280 § 1 kk w zw. z art. 64 § 1 kk i kosztami w tym zakresie obciążył Skarb Państwa;
5. uznał oskarżonego **W. K.** za winnego popełnienia wyżej opisanego czynu w punkcie V, czym wyczerpał znamiona przestępstwa z art. 280 § 1 kk w zw. z art. 64 § 1 kk, albowiem czynu tego dopuścił się w warunkach powrotu do przestępstwa opisanych w punkcie V wyroku i za to na mocy art. 280 § 1 kk skazał go na karę 4 lat pozbawienia wolności;

W punktach 6 i 7 zaskarżonego wyroku Sąd rozstrzygnął w kwestiach, które nie zostały objęte zaskarżeniem.

W punkcie 8 tegoż wyroku na mocy art. 29 ust. 1 ustawy Prawo o adwokaturze zasądzono od Skarbu Państwa na rzecz obrońców: oskarżonego J. T., adwokatów A. K. (1) oraz W. N. kwoty po 3.120 zł oraz na rzecz obrońcy oskarżonego W. K. adwokata L. C. kwotę 3.120 zł, tytułem kosztów obrony z urzędu tych oskarżonych.

W punkcie 9 wyroku zwolniono oskarżonych od ponoszenia kosztów postępowania w sprawie obciążając nimi Skarb Państwa.

Wyrok został zaskarżony apelacjami przez: Prokuratora, obrońcę oskarżonego J. T. - adwokata A. K. (1), obrońcę oskarżonego W. K. - adwokata L. C. oraz zażaleniem drugiego z obrońców J. T. - adwokata W. N..

Prokurator zaskarżył wyrok w części, to jest na niekorzyść oskarżonego J. T. w zakresie punktów 1, 2 i 3 wyroku oraz na niekorzyść oskarżonego W. K. w zakresie punktów 4 i 5 wyroku. Orzeczeniu zarzucił:

1. obrazę przepisów postępowania, która miała wpływ na treść wyroku, a to art. 413 § 1 i 2 kpk oraz art. 424 § 1 i 2 kpk, wyrażającą się w sprzeczności pomiędzy kwalifikacją prawną czynu zarzucanego J. T. aktem oskarżenia w jego punkcie IX, będącym przedmiotem rozpoznania sprawy, a rzekomo zarzucanym temu oskarżonemu czynem z art. 13 § 1 kk w zw. z art. 18 § 1 kk w zw. z art. 280 § 2 kk, opisanym w punkcie II wyroku, za który to Sąd I instancji skazał go w punkcie 1 wyroku ponownie mylnie go kwalifikując z art. 18 § 1 kk w zw. z art. 280 § 2 kk,
2. obrazę przepisów postępowania, która miała wpływ na treść wyroku, a to art. 413 § 1 i 2 kpk oraz art. 424 § 1 i 2 kpk, wyrażającą się w sprzeczności pomiędzy kwalifikacją prawną czynu zarzucanego J. T. aktem oskarżenia w jego punkcie X, będącym przedmiotem rozpoznania sprawy, a rzekomo zarzucanym temu oskarżonemu czynem z art. 13 § 1 kk w zw. z art. 18 § 1 kk w zw. z art. 282 kk, opisanym w punkcie III wyroku, za który to Sąd I instancji skazał go w punkcie 2 wyroku,
3. obrazę prawa materialnego, a to art. 13 § 1 kk, poprzez jego niezastosowanie w opisie czynu przypisanego oskarżonemu w punkcie 2 wyroku pomimo ustalenia, iż podżegani do przestępstwa sprawcy tego czynu zamierzonego celu nie osiągnęli,
4. obrazę przepisów postępowania, która miała wpływ na treść wyroku, a to art. 413 § 1 i 2 kpk oraz art. 424 § 1 i 2 kpk, wyrażającą się w sprzeczności pomiędzy opisem czynu i kwalifikacją prawną czynu zarzucanego W. K. aktem oskarżenia w jego punkcie XIII, będącym przedmiotem rozpoznania sprawy, a rzekomo zarzucanym temu

oskarżonemu czynem z art. 280 § 1 kk w zw. z art. 64 § 1 kk, opisanym w punkcie IV wyroku, od którego to Sąd I instancji go uniewinnił,

5. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, mający wpływ na jego treść, a wyrażający się w błędnym przyjęciu w punkcie 4 wyroku, że W. K. nie brał udziału w napadzie rabunkowym na szkodę P. S., podczas gdy prawidłowa ocena wszystkich zgromadzonych w sprawie dowodów prowadzi do wniosku przeciwnego,

6. obrazę przepisów postępowania, która miała wpływ na treść wyroku, a to art. 413 § 1 i 2 kpk oraz art. 424 § 1 i 2 kpk, wyrażającą się w sprzeczności pomiędzy opisem czynów zarzucanych W. K. aktem oskarżenia w jego punktach XVI i XVII, będących przedmiotem rozpoznania sprawy, a rzekomo zarzucanym temu oskarżonemu czynem z art. 280 § 1 kk w zw. z art. 64 § 1 kk, opisanym w punkcie V wyroku, za który to Sąd I skazał go w punkcie 4 wyroku.

Podnosząc te zarzuty, prokurator wniósł o:

#.

- zmianę punktu 1 zaskarżonego wyroku, dotyczącego oskarżonego J. T., poprzez uznanie go winnym popełnienia czynu opisanego w punkcie I wyroku, to jest przestępstwa z art. 18 § 1 kk w zw. z art. 280 § 2 kk, popełnionego na szkodę O. J. i wymierzenie mu za ten czyn na podstawie art. 280 § 1 kk kary 5 lat pozbawienia wolności,
- uchylenie punktu 1 zaskarżonego wyroku, dotyczącego oskarżonego J. T., w pozostałej części i przekazanie sprawy w tym zakresie Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania,
- uchylenie punktów 2, 3, 4 i 5 zaskarżonego wyroku i przekazanie w tym zakresie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Obrońca oskarżonego J. T., adwokat A. K. (1), zaskarżył wyrok w zakresie dotyczącym tego oskarżonego w całości i zarzucił orzeczeniu:

1. obrazę przepisów postępowania, mającą wpływ na treść orzeczenia, a to:

#.

- art. 366 § 1 kpk, poprzez nie uwzględnienie wszystkich istotnych okoliczności sprawy, a w szczególności motywu, jakim kierował się oskarżony J. T. przy zleceniu pobicia B. W., kto i w jakim miejscu przekazał sprawcom broń i wytyczne, kto pod nieobecność tego oskarżonego mógł to uczynić oraz pominięcie istotnej w ocenie obrońcy kwestii umowy zawartej w marcu 1997 roku pomiędzy świadkiem koronnym W. C. a B. S. i wpływu tego na dokonanie przestępstwa;
- art. 425 § 2 kpk poprzez niewyjaśnienie w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku podstaw oddalenia wniosków dowodowych o przesłuchanie J. J. i R. W.;
- art. 410 kpk poprzez nieuwzględnienie całokształtu okoliczności faktycznych ujawnionych w toku postępowania, a mających wpływ na rozstrzygnięcie i ocenę wiarygodności świadka koronnego W. C. oraz nie uwzględnienie okoliczności przemawiających za brakiem sprawstwa oskarżonego J. T., a wynikających z treści wyjaśnień pozostałych oskarżonych;
- art. 7 kpk w zw. z art. 391 § 1 kpk poprzez naruszenie swobodnej oceny dowodów w postaci zeznań świadka koronnego W. C., które to różnią się diametralnie na poszczególnych etapach postępowania i w tym kontekście powinny być przez Sąd I instancji ocenione ze szczególną ostrożnością a nadto poprzez bezzasadną odmowę wiarygodności wyjaśnieniom oskarżonego J. T.;
- art. 442 § 3 kpk poprzez nie wypełnienie wytycznych Sądu Apelacyjnego zawartych w wyroku tego Sądu z dnia 29 kwietnia 2009 roku sygn. akt II AKa405/08;

- art. 4 kpk poprzez nieuwzględnienie okoliczności przemawiających na korzyść oskarżonego J. T.;
- art. 5 kpk poprzez uznanie oskarżonego za winnego zarzucanych mu czynów w sytuacji, gdy wina oskarżonego nie została należycie udowodniona;
- art. 424 § 1 kpk poprzez brak wskazania w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, jakie fakty sąd uznał za udowodnione lub nie udowodnione oraz dlaczego nie uznał dowodów przeciwnych;
- art. 626 § 2 kpk poprzez zasadzenie na rzecz obrońcy z urzędu jedynie niewielkiej części należnych kosztów obrony, przy czym miały one być przeliczone z uwzględnieniem postępowania odwoławczego w sprawie o sygnaturze II AKa 405/08.

2. Błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku i mający wpływ na jego treść:

- poprzez przyjęcie, wbrew zeznaniom świadków, że oskarżony J. T. znał O. J. oraz miał świadomość dokonania rozboju na tej osobie;
- poprzez przyjęcie, że w świetle zgromadzonego materiału dowodowego nie budzi żadnych wątpliwości i został w całości udowodniony fakt, że oskarżony J. T. w ramach kierowanego przez siebie związku przestępczego o charakterze zbrojnym polecił innym osobom dokonanie rozboju na osobie O. J., A. K. (2);
- poprzez przyjęcie, że w świetle zgromadzonego materiału dowodowego nie budzi żadnych wątpliwości i został w całości udowodniony fakt, że oskarżony J. T. w ramach kierowanego przez siebie związku przestępczego o charakterze zbrojnym polecił innym osobom dokonanie rozboju na osobie B. S., zaś motywem tego zdarzenia było mówienie przez pokrzywdzonego nieprawdy o oskarżonym;
- poprzez przyjęcie, że oskarżony J. T. zlecił i kierował napadem na diamenty w mieszkaniu przy ul. (...) w K. podczas gdy z zeznań świadków zdarzenia wynika, że napastnicy szukali T. W. i pieniędzy.
- dokonanie wewnętrznej sprzeczności ustaleń faktycznych w zakresie zebranego w sprawie materiału dowodowego i zasadami logiki poprzez błędne przyjęcie, że świadek koronny W. C. był cały czas w kontakcie z oskarżonym J. T., a co za tym idzie oskarżony ten kontrolował przebieg zdarzenia przy ul. (...) w K.
- błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę rozstrzygnięcia, mający wpływ na treść orzeczenia, polegający na uznaniu, że J. T. dopuścił się zarzucanych mu czynów pomimo poważnych wątpliwości w tym względzie
- nieprawidłową ocenę dowodów zebranych w postępowaniu, poprzez danie wiary zeznaniom świadka koronnego W. C. podczas gdy inni świadkowie wraz z samym pokrzywdzonym B. W. zeznawali na korzyść oskarżonego
- przyjęcie dowolnej, a w konsekwencji błędnej oceny - wbrew doktrynie - wiarygodności zeznań świadka koronnego przy nieuwzględnieniu innych dowodów

W związku z tak sformułowanymi zarzutami obrońca ten wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w zakresie dotyczącym oskarżonego J. T. poprzez uniewinnienie go ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku w zakresie dotyczącym tego oskarżonego i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Drugi z obrońców oskarżonego J. T. adwokat W. N. zaskarżył zażalenie rozstrzygnięcie o zasądzeniu na jego rzecz kosztów obrony z urzędu, zarzucając orzeczeniu w tej części obrazę przepisów postępowania, a to art. 626 § 1 kpk w zw. z art. § 2 pkt 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, poprzez ustalenie kwoty należnej tytułem poniesionych kosztów obrony w wysokości 3.120 złotych w tym podatek VAT, w sytuacji gdy dopiero do kwoty 3.120 złotych powinien zostać doliczony podatek VAT, a nadto art. 626 § 1 kpk w zw. z art.

§ 14 ust. 2 pkt 5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, poprzez pominięcie rozstrzygnięcia o kosztach nieopłaconej obrony świadczonej z urzędu przed Sądem II instancji. W oparciu o te zarzuty ten obrońca oskarżonego J. T. wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez zasądzenie od Skarbu Państwa na jego rzecz kwoty 3.720 złotych plus 23% podatku VAT tytułem poniesionych kosztów obrony z urzędu oskarżonego J. T..

Obrońca oskarżonego W. K. zaskarżył wyrok w odniesieniu do tego oskarżonego w części, a to w zakresie rozstrzygnięcia o skazaniu go za przestępstwo z art. 280 § 1 kk w zw. z art. 64 § 1 kk, a nadto w zakresie rozstrzygnięcia o zasądzeniu kosztów obrony z urzędu.

Obrońca ten sformułował następujące zarzuty:

1. naruszenia przepisu postępowania tj. art. 424 § 1 pkt 1 i 2 kpk, uniemożliwiające prawidłową kontrolę instancyjną poprzez:

#.

- brak należytego omówienia i skonfrontowania w uzasadnieniu wyroku dowodów będących podstawą ustalenia faktycznego o uczestnictwie oskarżonego W. K. w napadzie, które to dowody są ze sobą sprzeczne oraz sprzeczne wewnętrznie, a także brak wskazania i wyjaśnienia powodów odmowy uznania dowodów (fragmentów dowodów) przeciwnych;
- brak wyjaśnienia podstawy prawnej wyroku w jego uzasadnieniu;

2. mającego wpływ na treść orzeczenia naruszenia przepisów postępowania tj. artykułów:

- art. 7 kpk w zw. z art. 4 kpk w zw. z art. 410 kpk poprzez niepełną, pomijającą okoliczności przemawiające na korzyść oskarżonego oraz sprzeczną z zasadami prawidłowego rozumowania ocenę dowodów z wyjaśnień i zeznań świadka J. P., zeznań świadka koronnego W. C., zeznań pokrzywdzonych oraz wyjaśnień oskarżonego przy ustalaniu składu osobowego w jakim dokonano napadu na pokrzywdzonych, a także pominięcie przy orzekaniu fragmentów tych dowodów (zeznania świadka koronnego W. C. złożone do protokołu wizji lokalnej z dnia 08 listopada 2000 roku – k. 561-563);
- art. 442 § 3 kpk poprzez niezastosowanie się do wskazań Sądu odwoławczego tj. brak dokonania bardziej wnikliwej i wszechstronnej oceny dowodów niż miało to miejsce przy pierwszym rozpoznaniu sprawy, w szczególności brak wyjaśnienia różnic w zeznaniach świadka koronnego W. C. dotyczących składu osobowego napadu na pokrzywdzonych oraz brak wyjaśnienia twierdzeń świadka J. P., w których wskazywał on, iż na miejscu zdarzenia nie widział oskarżonego W. K.;

3. będącego konsekwencją powyższych uchybień proceduralnych i mającego wpływ na treść orzeczenia błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę rozstrzygnięcia, polegającego na uznaniu, iż oskarżony brał udział w zdarzeniu.

Rozstrzygnięciu w zakresie zasądzenia kosztów obrony zarzucił mające wpływ na rozstrzygnięcie naruszenie przepisów postępowania tj. art. 626 § 1 kpk w zw. z art. § 14 ust. 2 pkt 5 i § 19 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, poprzez ograniczenie rozstrzygnięcia do kosztów postępowania pierwszoinstancyjnego z pominięciem kosztów obrony przed Sądem Apelacyjnym oraz naruszenie § 2 ust. 3 tego Rozporządzenia poprzez brak podwyższenia opłaty należnej obrońcy z urzędu o stawkę podatku VAT.

Opierając się na tych zarzutach obrońca oskarżonego W. K. wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku we wskazanej wyżej części poprzez uniewinnienie oskarżonego oraz zasądzenie na rzecz obrońcy z urzędu kosztów postępowania obejmujących ponowne postępowanie przed Sądem Okręgowym oraz postępowanie przez Sądem Apelacyjnym,

podwyższonych o stawkę podatku VAT, a ewentualnie o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy w tym zakresie Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zarzuty apelacji prokuratora, dotyczące naruszenia przepisów postępowania w postaci art. 413 § 1 i 2 kpk oraz art. 424 § 1 i 2 kpk są oczywiście zasadne. Jak wynika z porównania treści czynów zarzucanych oskarżonym oraz ich kwalifikacji prawnych, w części wstępnej zaskarżonego wyroku umieszczono czyny, których kwalifikacje prawne bądź opis różnią się w stosunku do tego, co oskarżonym zarzucono w akcie oskarżenia. W przypadku oskarżonego J. T., któremu zarzucono popełnienie czynu na szkodę A. K., którego kwalifikacja prawna w akcie oskarżenia obejmowała art. 18 § 1 kk w zw. z art. 280 § 2 kk, w części wstępnej zaskarżonego wyroku tenże czyn zakwalifikowany został jako przestępstwo z art. 13 § 1 kk w zw. z art. 18 § 1 kk w zw. z art. 280 § 2 kk. Podobnie stało się z zarzucanym oskarżonemu J. T. przestępstwem na szkodę B. S., zakwalifikowanym w akcie oskarżenia jako występki z art. 18 § 1 kk w zw. z art. 282 kk, podczas gdy w części wstępnej wyroku wskazano kwalifikację prawną z art. 13 § 1 kk w zw. z art. 18 § 1 kk w zw. z art. 282 kk. W przypadku oskarżonego W. K. w zakresie zarzucanego mu czynu na szkodę P. S. kwalifikacja prawna widniejąca w akcie oskarżenia to art. 280 § 2 kk w zw. z art. 64 § 1 kk. Tymczasem w części wstępnej wyroku czyn ten zakwalifikowano jako przestępstwo z art. 280 § 1 kk w zw. z art. 64 § 1 kk. W tejże części wstępnej wyroku opisano również odmiennie tenże zarzut w stosunku do jego treści z aktu oskarżenia. Skarga prokuratora zawierała opis czynu rozpoczynający się sformułowaniem „działając wspólnie i w porozumieniu z R. L. posługującym się bronią palną”. W zaskarżonym wyroku, w jego części wstępnej, opisując zarzut postawiony oskarżonemu W. K. Sąd I instancji zastąpił wskazany wyżej fragment treści czynu sformułowaniem „działając wspólnie i w porozumieniu z R. L. nie mając świadomości, iż posługuje się on bronią palną”. Nadto, co do oskarżonego W. K. należy stwierdzić, iż aktem oskarżenia zarzucono mu popełnienie dwóch rozbojów z art. 280 § 1 kk w zw. z art. 64 § 1 kk, jednego na szkodę K. S., a drugiego na szkodę U. S.. Tymczasem w części wstępnej zaskarżonego wyroku Sąd I instancji tak przekształcił opis obu tych zarzucanych oskarżonemu czynów, że stworzył z nich jedno przestępstwo rozboju popełnione na szkodę obojga pokrzywdzonych, przy zaborze mienia dokonanym na szkodę K. S.. Wskazanie opisanych różnic świadczy jednoznacznie o tym, że przy wydaniu zaskarżonego wyroku doszło do obrazy art. 413 § 1 pkt 4 kpk. Przepis ten wymaga, aby wyrok zawierał przytoczenie opisu i kwalifikacji prawnej czynu, którego popełnienie oskarżyciel zarzucił oskarżonemu. Norma ta stanowi przejaw zasady skargowości wskazując, o jaki czyn zarzucany oskarżonemu toczyło się postępowanie, a więc, w jakich ramach przedmiotowych poruszał się sąd orzekający. W niniejszej sprawie z niezrozumiałych powodów, albowiem Sąd I instancji w żadnej części dokonanego zabiegu nie omówił w uzasadnieniu, doszło do przytoczenia w części wstępnej wyroku czynów o innej kwalifikacji prawnej, bądź innym opisie niż te, których popełnienie oskarżyciel zarzucił oskarżonemu. Można jedynie przypuszczać, że Sąd I instancji w swojej intencji miał dokonanie zmiany opisu czynów i ich kwalifikacji prawnej, co powinno było nastąpić w części rozstrzygającej wyroku. To jest bowiem miejsce, aby sąd orzekający odniósł się do zasadności, bądź prawidłowości opisu i kwalifikacji prawnej czynów zarzucanych oskarżonemu. Na marginesie zauważyć trzeba, że kwalifikacja prawna czynów na szkodę A. K. i B. S., prawidłowa co do treści, a błędnie umieszczona w części wstępnej wyroku, ponownie błędnie została wskazana w części rozstrzygającej wyroku, a to poprzez pominięcie art. 13 § 1 kk. Nie ulega zaś wątpliwości, że skoro w obu tych przypadkach bezpośredni sprawcy jedynie usiłowali dokonać przestępstwa to i oskarżony w ramach sprawstwa kierowniczego odpowiadać może jedynie za usiłowanie takiego przestępstwa. Również jednak i w tej części uzasadnienie pisemne nie zawiera żadnych motywów, które pozwalałyby poznać tok rozumowania Sądu I instancji. Podsumowując tą część uzasadnienia należy stwierdzić, że zarzuty odwoławcze sformułowane przez prokuratora okazały się trafne i musiały spowodować uchylenie zaskarżonego wyroku w tym zakresie. Skuteczny okazał się również zarzut apelacji prokuratora skierowany przeciwko rozstrzygnięciu o uniewinnieniu oskarżonego W. K. od zarzutu popełnienia rozboju na szkodę P. S.. Konkluzją kontroli odwoławczej było to, iż i w tym zakresie istnieją tak poważne braki uzasadnienia wyroku, że orzeczenie w tej części nie daje się skutecznie skontrolować. W pisemnych motywach zaskarżonego wyroku, wykazując zasadność uniewinnienia, Sąd I instancji omówił jedynie część dowodów w postaci zeznań świadka koronnego W. C.. Chodzi o te ich fragmenty, w których świadek ten wyrażał wątpliwość bądź zaprzeczał udziałowi W. K. w rozboju na szkodę P. S.. Poza rozważaniami Sądu, o czym świadczy brak jakichkolwiek omówień w uzasadnieniu, pozostały inne dowody w postaci zeznań W.

C.składanych w postępowaniu przygotowawczym, z których to wynikało, iż świadek ten bezpośrednio wskazywał na W. K.jako współsprawcę dokonanego rozboju. Nadto kolejnym istotnym uchybieniem Sądu I instancji w toku postępowania dowodowego było pominięcie przy przesłuchaniu świadka koronnego W. C.części jego zeznań składanych w postępowaniu przygotowawczym. Wskazać tu trzeba protokół przesłuchania W. C.z dnia 18 czerwca 1999 roku (k. 531-532), kiedy to świadek ten wprost wskazywał na współudział W. K.w rozboju na szkodę P. S., opisując jego rolę i zachowanie w czasie zajścia. Podobnie stało się z protokołem przesłuchania W. C.w charakterze podejrzanego w dniu 29 października 1998 roku znajdującym się na kartach 142-143 akt. Również i w czasie tego przesłuchania W. C.bez wątpliwości wskazał na W. K.jako biorącego udział w dokonaniu rozboju. Wreszcie w czasie konfrontacji przeprowadzonej pomiędzy W. C.a W. K.w dniu 11 stycznia 2000 roku (k. 2704) W. C.podtrzymał swoje wcześniejsze zeznania dotyczące współudziału W. K.w rozboju na szkodę P. S.. Opisanych dowodów Sąd I instancji nie wprowadził do postępowania, a w związku z tym nie mógł ich poddać analizie w czasie oceny całości zeznań świadka W. C.. W pozostałym zakresie mimo jednoznacznych zaleceń sądu odwoławczego, który uchylał poprzednio wydany wyrok, zeznań świadka W. C.nie poddano skrupulatnej analizie i nie przełożono tego na starannie sporządzone w tym zakresie uzasadnienie. Z tych powodów i w tej części apelacja prokuratora okazała się skuteczna. Nie można było jednak potwierdzić, bądź wykluczyć istnienia błędu w ustaleniach faktycznych, ponieważ materiał dowodowy, na którym oparł się Sąd I instancji nie był kompletny, a uzasadnienie nie pozwalało na kontrolę zasadności rozstrzygnięcia.

Obie apelacje obrońców okazały się zasadne w tym zakresie, w jakim zarzucały zaskarżonemu orzeczeniu obrazę norm artykułów 424 § 1 kpk, 442 § 3 kpk oraz 410 kpk. Zgodzić należy się ze skarżącymi, iż Sąd I instancji nie wykonał zaleceń wydanych mu przez Sąd Apelacyjny w uzasadnieniu wyroku, mocą którego uchylono w części pierwszy wyrok Sądu Okręgowego. W uzasadnieniu tym inny skład Sądu Apelacyjnego, wskazując na mankamenty poprzedniego rozstrzygnięcia, a zwłaszcza uzasadnienia polecił, aby w razie ponownego sporządzania uzasadnienia wyroku, po przeprowadzeniu drugiego postępowania w sposób drobiazgowy przeanalizować wszystkie zeznania i wyjaśnienia W. C. i następnie poddać je ocenie z prawidłowym przeniesieniem tego procesu myślowego do treści pisemnego uzasadnienia. Zadaniu temu Sąd I instancji, ponownie rozpoznając sprawę, nie podołał. Zgodzić należy się z obrońcami, iż w tym zakresie doszło jednocześnie do naruszenia dyspozycji art. 442 § 3 kpk oraz art. 424 § 1 pkt 1 i 2 kpk. Uzasadniając rozstrzygnięcie dotyczące zarzutów z punktów I i II części wstępnej wyroku Sąd Okręgowy omówił jedynie część zeznań świadka koronnego W. C. dotyczących tych zdarzeń. Wskazał, więc na zeznania składane już w toku postępowania sądowego, nie poddając zaś analizie zeznań składanych w postępowaniu przygotowawczym. Jednocześnie wbrew zaleceniom Sądu Odwoławczego z poprzedniego rozpoznania sprawy ani w toku przesłuchania świadka na rozprawie, ani w czasie sporządzania uzasadnienia Sąd I instancji nie dążył do wyjaśnienia rozbieżności w tychże zeznaniach, do czego był zobowiązany. Nie można zaakceptować zabiegu Sądu I instancji, który taką szczegółową analizę zastąpił lakonicznym stwierdzeniem, że wiarygodnym wydaje się zeznanie świadka koronnego W. C., iż ewentualne błędy czy niedomówienia w jego zeznaniach, jako świadka koronnego wynikają z faktu, iż zeznawał on na okoliczność kilkuset przestępstw i co do niektórych faktów mogą istnieć pewne rozbieżności, ale wynikające jedynie z wielości dat i konkretnych stanów faktycznych. Mimo jednoznacznych zaleceń Sądu Apelacyjnego poprzednio rozpoznającego sprawę Sąd I instancji nie poddał analizie trzech wersji zdarzeń przedstawianych przez W. C. w zakresie zdarzenia na szkodę B. S.. W pisemnym uzasadnieniu w ogóle nie omówiono zeznań W. C. z karty 8575, a omawiając zeznania złożone przez tego świadka w sprawie III K 805/00 oraz w czasie konfrontacji z 2001 roku analiza oświadczeń świadka została splotona, jest nieprzekonująca i lakoniczna.

W takim stanie rzeczy Sąd Apelacyjny uznał, iż braki uzasadnienia zaskarżonego wyroku, zwłaszcza w części dotyczącej oceny dowodów i szczególnie najistotniejszego z nich w postaci zeznań świadka koronnego W. C. są tak głębokie, że całkowicie uniemożliwiają kontrolę prawidłowości zaskarżonego orzeczenia. Jedynie częściowo można potwierdzić, że naruszono również dyspozycję art. 442 § 3 kpk nie wykonując zaleceń poprzedniego składu Sądu Apelacyjnego, jak i że nie wszystkie dowody zostały przez Sąd poddane analizie, co narusza art. 410 kpk, a niektóre z nich nie zostały wprowadzone do materiału dowodowego sprawy. Przy stwierdzeniu tak poważnych mankamentów zaskarżonego orzeczenia, wywołanych zarówno zarzutami prokuratora, jak i obrońców, a zwłaszcza z uwagi na szczątkowość uzasadnienia w części dotyczącej oceny dowodów, brak było możliwości, aby Sąd Apelacyjny zbadał zasadność innych zarzutów w tym dotyczących przekroczenia swobodnej oceny dowodów, naruszenia norm art. 5 kpk, art. 366 § 1

kpk, art. 425 § 2 kpk oraz zarzutu błędu w ustaleniach faktycznych, mającego w istocie wtórny charakter w stosunku do pierwotnych zarzutów naruszenia norm procedury karnej. W tej części opierając się na dyspozycji art. 436 kpk Sąd Apelacyjny ograniczył rozpoznanie złożonych środków odwoławczych jedynie do mówionych w niniejszym uzasadnieniu uchybień uznając, że rozpoznanie sprawy w tym zakresie jest wystarczające do wydania orzeczenia, a rozpoznanie pozostałych zarzutów byłoby przedwczesne.

Sąd Apelacyjny uznał, iż w świetle tak poczynionych w postępowaniu odwoławczym ustaleń konieczne jest uchylenie wyroku w zaskarżonej części i skierowania w tym zakresie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd Okręgowy w Katowicach. Mimo, iż wniosek odwoławczy prokuratora obejmował jedynie zmianę zaskarżonego wyroku w punkcie 1 to konieczne było uchylenie wyroku również w części dotyczącej przestępstwa na szkodę O. J.. W tym zakresie bowiem, jak przedstawiono wyżej, skuteczne były argumenty podniesione w apelacjach obrońców oskarżonych. W konsekwencji uchylono zaskarżony wyrok w punktach 1, 2, 3, 4, 5, 8 (w częściach dotyczących wynagrodzeń dla obrońców oskarżonych J. T. i W. K.) oraz w punkcie 9 w częściach dotyczących oskarżonych J. T. i W. kowalskiego, i w tym zakresie sprawę przekazano Sądowi Okręgowemu w Katowicach do ponownego rozpoznania.

Prowadząc postępowanie ponowne Sąd Okręgowy obejmie nim wszystkie dowody dotyczące tej części sprawy, w jakiej nastąpiło uchylenie. Szczególną uwagę należy poświęcić przesłuchaniu świadka W. C.. Przede wszystkim zważyć należy na to, aby w czasie jego przesłuchania doszło do odczytania i wypowiedzenia się przez niego, co do wszystkich składanych przez tą osobę w postępowaniu wyjaśnień i zeznań. To samo powinno dotyczyć drugiego ze świadków koronnych, a to K. P.. W razie sporządzania pisemnego uzasadnienia musi ono zawierać szczegółowe omówienie wszystkich zeznań i wyjaśnień świadków w zakresie dotyczącym istniejących między tymi relacjami różnic, luk i ewentualnej niepamięci. Tok rozumowania Sądu, dokonującego oceny poszczególnych części tychże dowodów, winien być jasno przedstawiony w pisemnych motywach. Nie narzucając Sądowi I instancji własnego poglądu Sąd Apelacyjny zauważa jedynie, że zgodnym z zasadami logiki i doświadczenia życiowego jest to, że pamięć o zdarzeniach z przeszłości jest tym lepsza im mniej czasu minęło pomiędzy takim zajściem, a momentem kiedy relacje o nim składa świadek. Skoro zaś, jak to ma miejsce w niniejszym postępowaniu, świadkowie wydają się lepiej i więcej pamiętać z upływem czasu, to jeżeli takim oświadczeniom daje się wiarę wymaga to pogłębionego wywodu w pisemnym uzasadnieniu, aby ocena taka nie stała się oceną dowolną. Prowadząc postępowanie ponowne w polu widzenia Sądu Okręgowego powinny być również poszczególne argumenty apelacji, jako że część z nich może okazać się zasadna. Dotyczy to również zarzutów apelacji i zażalenia odnoszących się do zasądzonego na rzecz obrońców wynagrodzenia. Należy pamiętać o tym, iż winno ono obejmować również wynagrodzenie za czynności obrońców w toku dwukrotnego już obecnie postępowania odwoławczego i winno być powiększone o wartość podatku VAT.